

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม ทางด้านประวัติความเป็นมา หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ชนิดของบทเรียน ข้อดีข้อเสียต่าง ๆ แล้ว จึงตกลงใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาถึงการเลือกบทเรียนที่จะนำมาสร้าง และการเลือกชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรมเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพและตรงตามความมุ่งหมายที่ผู้วิจัยต้องการ

หลักในการเลือกบทเรียน

ทฤษฎี เทียนเสมอ ให้หลักในการเลือกบทเรียนที่สำคัญไว้ 6 ประการ

1. บทเรียนที่สร้างควรอยู่ในสาขาวิชาที่ผู้เขียนบทเรียนได้ศึกษามาอย่างจริงจัง ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนเป็นสิ่งสำคัญและเป็นพื้นฐานของการสร้างโปรแกรม การเขียนบทเรียนนอกจากจะคำนึงถึงเนื้อหาของบทเรียนแล้ว ควรมีการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดด้วย ถ้าผู้เขียนบทเรียนมีความรู้และประสบการณ์จะช่วยให้ผู้เขียนบทเรียนมีความรอบคอบมากขึ้น

2. ความสะดวกในการสร้าง เนื้อหาของบทเรียนทั้งง่ายและเป็นที่ยอมรับกันทั่ว ๆ ไป มากเท่าไร ก็ยิ่งนำไปสร้างได้ง่ายมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ในการพัฒนาทักษะการสร้างบทเรียน ผู้สร้างควรจะเริ่มด้วยลักษณะที่ง่ายและเป็นพื้นฐานใหม่มากที่สุดที่จะทำได้ ถ้าเนื้อหาบรรจุหน่วยย่อย (Sub - units) ทั้งง่ายและซับซ้อน ควรเลือกเนื้อหาที่ง่ายก่อนเป็นอันดับแรกและก้าวไปหาเนื้อหาที่ยากต่อไป เมื่อมีทักษะในการเขียนมากขึ้น ขึ้นต่อไปก็อาจจะเริ่มเขียนที่ยากขึ้นไปตามลำดับ ทั้งนี้เวลาและประสบการณ์จะมีส่วนช่วยไปมาก

3. ความยาวของบทเรียน การกำหนดความยาวของบทเรียนมีอย่างน้อยสองแบบคือ ให้มีความยาวตามความจำเป็น เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการของเนื้อหา

หรือให้ยาวพอเหมาะกับเวลาที่บทเรียนต้องการให้นักเรียนทำเสร็จ ผู้เขียนบทเรียนใหม่ ๆ ควรคำนึงถึงหน่วยสั้น ๆ ในการเลือกขอบข่าย (Area) ของเนื้อหาวิชาเพื่อทำบทเรียน ซึ่งจะช่วยให้การทดสอบได้เร็วและปรับปรุงแก้ไขได้ในเวลาอันสั้น

4. บทเรียนที่เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนของนักเรียนและครู บทเรียนบางหน่วยเป็นบทเรียนที่ยากต่อการเรียนของนักเรียนและยากต่อการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ เพื่อเป็นการช่วยนักเรียนและครูในการเรียนการสอน จึงควรนำเอาเนื้อหาของบทเรียนหน่วยนั้นมาทำเป็นบทเรียน

5. เนื้อหาของบทเรียนมีความเป็นเหตุเป็นผล (Logical order) เนื้อหาของบทเรียนที่มีความแน่นอนจะนำไปทำเป็นโปรแกรมได้ง่ายกว่าเนื้อหาที่มีความแน่นอนน้อย และจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ถ้าเลือกหน่วยของเนื้อหาที่มีความเป็นเหตุเป็นผลในตัวของมันเอง

6. บทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการโดยเฉพาะ เนื้อหาของบทเรียนไม่ควรมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนแบบปกติในวิชาอื่น แต่อาจเป็นเนื้อหาที่สนองความต้องการของนักเรียนเป็นพิเศษ เช่น อาจจะเป็นบทเรียนที่มีเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการทบทวนหรือใช้เพื่อการซ่อมเสริม หรือเพื่อการเสริมสร้าง¹

เมื่อได้ศึกษาหลักเกณฑ์ในการเลือกบทเรียนเพื่อทำบทเรียนแบบโปรแกรมแล้ว ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกบทเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเอาเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้หลักเกณฑ์ของ ทิศนา เทียนเสมอ ในการเลือกบทเรียนดังกล่าว คือ

¹Tisana Tiansame, "A Proposal for a Programmed Approach to Teaching Vocabulary and Spelling Skills in English as a Second Language for the Fifth Grade in Chulalongkorn Demonstration School, Thailand," (Unpublished Master's Thesis, Faculty of Chicago State College, California, June, 1970), pp. 56 - 59.

1. ผู้วิจัยมีความสนใจในวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก ประกอบกับเคยมีประสบการณ์การสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาแล้ว และคาดว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียนภาษาไทยอีกทางหนึ่ง

2. ความสะดวกในการสร้าง เนื้อหาวิชาของการอ่านเอาเรื่อง มีแนวคิดเป็นลำดับชั้นย่อย ๆ จากง่ายไปหายาก และแต่ละแนวคิดก็มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันไปตามลำดับ จึงสะดวกในการจัดทำเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม เพราะสามารถจัดลำดับชั้นของเนื้อหา การทำความเข้าใจ การใช้ความคิดและวิธีหาคำตอบเติมลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ในบทเรียนโปรแกรมได้แน่นอน

3. ความยาวของบทเรียน ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนแบบโปรแกรมให้มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถในการอ่านเอาเรื่องได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน การใช้เวลาเรียนบทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นเฉลี่ยประมาณสองชั่วโมง เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเบื่อ ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้น้อยลง

4. บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนของครู โดยให้นักเรียนศึกษาหลักในการอ่านเอาเรื่องโดยควยตนเองตามระดับความสามารถของแต่ละคน และครูก็มีโอกาสดูแลช่วยเหลือนักเรียนบางคนที่ยังตามเพื่อนไม่ทัน

5. เนื้อหาของบทเรียนเรื่องการอ่านเอาเรื่อง มีความคงตัวไม่เปลี่ยนแปลง และจะเป็นหลักในการสอนตลอดไป นอกจากนี้เนื้อหายังมีความเป็นเหตุเป็นผลกัน ซึ่งทำให้ง่ายและเหมาะที่จะนำไปสร้างเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม

6. บทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้เพื่อสอนนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านเอาเรื่อง

7. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดสร้างเลย

หลักในการเลือกใช้เทคนิคของบทเรียนแบบโปรแกรม

บทเรียนแบบโปรแกรมที่นิยมกันอยู่มี สองแบบคือ บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงกับบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา ในการสร้างบทเรียนครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทำบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง (Linear Program ...) เพราะว่า

1. เป็นวิธีการที่ไม่ซับซ้อนเหมือนบทเรียนชนิดสาขา จึงเหมาะสำหรับผู้วิจัยที่เริ่มสร้าง
2. บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดนี้ให้นักเรียนหาคำตอบเอง (Constructed Response) เหมาะสำหรับนักเรียนและครูที่เพิ่งเริ่มใช้บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดนี้ แต่ถาเป็นบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา นักเรียนต้องเปิดลับไปกลับมา ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนและกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักเรียน
3. นักเรียนสามารถรู้ผลโดยทันทีว่าคำตอบของตนเองถูกหรือผิด ถ้าผิดก็มีโอกาสกลับไปทำความเข้าใจกับบทเรียนใหญ่ๆ ก่อนที่จะเริ่มเรียนรอบต่อไป ถ้าตอบถูกก็ทำให้เกิดความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะเรียนในรอบต่อไป
4. บทเรียนแบบนี้ต้องการให้นักเรียนตอบถูกมากที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน เป็นการให้รางวัลและสนองความต้องการของนักเรียนได้
5. บทเรียนที่ทำต้องการให้นักเรียนเขียนคำตอบเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้เห็นพฤติกรรมที่เด่นชัดของนักเรียน เมื่อเรียนบทเรียนนั้น ๆ ไปแล้ว และการเขียนคำตอบเป็นการให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาโดยวิธีระลึกได้ (Recall) มากกว่าใช้ความจำ (Recognition) ซึ่งเป็นสิ่งที่สกินเนอร์เจ้าของทฤษฎีแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงถือว่าทำให้บทเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

ผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องที่จะเขียนเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง การอ่านเอาเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 บท ดังนี้

1. ความหมายของการอ่านเอาเรื่อง
  - 1.1 การเข้าใจคำศัพท์
  - 1.2 การตรวจสอบความเข้าใจเรื่อง
2. การอ่านจับใจความสำคัญ
  - 2.1 วิธีหาใจความสำคัญ
3. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 3.1 การรู้เหตุผล
  - 3.2 ความคิดไตร่ตรอง
  - 3.3 คติสอนใจ
  - 3.5 ลักษณะประจำตัวของตัวละคร

การตั้งจุดมุ่งหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม

ผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาที่จะสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเป็นหลักในการตั้งจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายมี 2 แบบ คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป เป็นจุดมุ่งหมายที่บอกให้ทราบว่าต้องการให้นักเรียนรู้อะไร เป็นจุดมุ่งหมายที่กว้างและมีลักษณะเป็นนามธรรม (Abstract)
2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เป็นจุดมุ่งหมายที่บ่งไว้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเฉพาะอะไรออกมา ภายใต้งื่อนไข และใช้เกณฑ์อะไร เพื่อเป็นการแสดงว่า นักเรียนบรรลุขีดความสามารถที่จุดมุ่งหมายทั่วไปกำหนดไว้ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจะมีลักษณะเป็นรูปธรรม (Concrete) ซึ่งทำให้ง่ายในกรสังเกตุและวัดผล จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนี้ใช้เป็นแนวในการเขียนกรอบต่าง ๆ ของบทเรียน และเป็นแนวสำหรับสร้างข้อทดสอบก่อนและหลังการทำบทเรียนเพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่องการอ่านเอาเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านเอาเรื่องได้อย่างเข้าใจ (ก. 1 – ก. 55)
  - 1.1 ให้นักเรียนสามารถนำคำจากเรื่องที่อ่านมาเติมลงในช่องว่างโดยทำให้ความถูกต้องตรงกับเรื่อง (กรอบที่ 1 – 8; ข้อสอบที่ 15)
  - 1.2 ให้นักเรียนบอกความสำคัญของศัพท์ใ้กว่าจะช่วยให้นักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจ (กรอบที่ 9, 21; ข้อสอบที่ 1)
  - 1.3 ให้นักเรียนเลือกความหมายของคำศัพท์ให้อ่านเข้ากันได้อย่างกลมกลืนกับประโยคหรือข้อความที่กำหนดให้ (กรอบที่ 10 – 20; ข้อสอบที่ 2, 3, 23, 24)
  - 1.4 ให้นักเรียนตรวจสอบได้โดยเขียนคำว่าถูกกำกับข้อความที่ตรงกับเรื่อง และเขียนคำว่า ผิด กำกับข้อความที่ไม่ตรงกับเรื่องได้อย่างถูกต้องเมื่ออ่านเรื่องหรือข้อความนั้นจบ (กรอบที่ 22 – 44; ข้อสอบที่ 5)
  - 1.5 ให้นักเรียนจัดเรียงเหตุการณ์หรือเรื่องราวตามลำดับก่อนหลังได้ถูกต้องหลังจากอ่านเรื่องหรือข้อความที่กำหนดให้ (กรอบที่ 45 – 55; ข้อสอบที่ 4, 29)
2. ให้นักเรียนสามารถจับใจความจากข้อความที่อ่านได้ (กรอบที่ 56 – 95)
  - 2.1 ให้นักเรียนบอกใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง โดยการใช้คำถาม "ใคร ทำอะไร ที่ไหน" เป็นเครื่องช่วยในการหาใจความสำคัญ (กรอบที่ 56 – 66; ข้อสอบที่ 7)
  - 2.2 ให้นักเรียนบอกได้ว่า การตอบคำถามของคำว่า "ใคร ทำอะไร ที่ไหน และ เมื่อไร" ได้ถูกต้อง แสดงว่านักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากการอ่านข้อความนั้น ๆ ได้ (กรอบที่ 67 – 83; ข้อสอบที่ 16)
  - 2.3 ให้นักเรียนบอกจำนวนใจความสำคัญได้ว่าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญอยู่ 1 ใจความหลังจากที่เรียนวิธีการหาใจความสำคัญไปแล้ว (กรอบที่ 84 – 86; ข้อสอบที่ 6)
  - 2.4 ให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของเรื่องที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง หลังจากอ่านข้อความนั้นและใช้ความรู้จากการใช้คำถามที่เรียนมาเป็นการช่วย (กรอบที่ 87 – 95; ข้อสอบที่ 22)

3. ให้นักเรียนมีวิจาร์ณาณในการอ่านเอาเรื่อง (ก. 96 – ก. 187)

3.1 ให้นักเรียนบอกเหตุผลของเหตุการณ์หรือเรื่องราวจากเรื่องที่อ่านโดยการตอบคำถามว่า "ทำไม" ใ้ถูกทอง (กรอมที่ 96 – 100, 112 – 115 ข้อสอบที่ 8, 17, 18, 19, 20)

3.2 ให้นักเรียนบอกไควาคำถาม "ทำไม" ช่วยในการหาเหตุผลของเรื่องตาง ๆ ที่อ่าน หลังจากที่ทำแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ใ้ถูกทอง (กรอมที่ 111, 116 – 120 ข้อสอบที่ 9)

3.3 ให้นักเรียนบอกไควาเรื่องที่อ่านน่าเชื่อถือหรือน่าเชื่อถือ โดยพิจารณาเหตุผลของเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องจริงไคหรือไม่ (กรอมที่ 121 – 140 ข้อสอบที่ 11, 21, 26, 30)

3.4 ให้นักเรียนบอกคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านใ้ถูกทองโดยบอกไควาเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับอะไรและสามารถนำไปใ้กับเหตุการณ์อื่นไค (กรอมที่ 141 – 158 ข้อสอบที่ 10, 14, 28)

3.5 ให้นักเรียนบอกลักษณะประจำตัวละครเกี่ยวกับลักษณะ รูปร่าง อารมณ์ และนิสัย ใ้ถูกทองโดยพิจารณาจากการอ่านข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ (กรอมที่ 159 – 187 ข้อสอบที่ 2, 13, 14, 25, 27)

ความรู้พื้นฐานในการเรียนบทเรียน

1. นักเรียนจะตองมีความสามารถในการอ่านออกและเขียนไค
2. นักเรียนจะตองมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและส่วนประกอบของคำ
3. นักเรียนจะตองมีความรู้เกี่ยวกับประโยค และเขียนประโยคใ้ถูกทอง

บทเรียนแบบโปรแกรม
เรื่อง
การอ่านเอาเรื่อง
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม

นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความจากบทเรียนให้เข้าใจแล้วใช้ความรู้ที่ได้จากบทเรียนเติมลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นักเรียนสามารถตรวจคำตอบว่าถูกต้องหรือไม่ โดยดูจากคำตอบที่ให้ไว้ทางด้านขวามือของกรอบถัดไป ถ้านักเรียนตอบถูกต้องแสดงว่านักเรียนเข้าใจและมีความรู้ในบทเรียนนั้นคือ

๑. เริ่มเปิดบทเรียนที่ละหน้า อย่าเปิดข้ามหน้า
๒. ใช้สมุดหรือกระดาษปัดคำตอบทางขวามือในกรอบถัดไปก่อนที่จะลงมือเรียนบทเรียน
๓. อ่านบทเรียนที่ละกรอบ อย่าข้ามกรอบ ขณะที่อ่านต้องสังเกตและทำความเข้าใจให้ถี่ถ้วนเริ่มอ่านกรอบต่อไป
๔. กรอบใดมีช่องว่างเว้นไว้ ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้ถูกต้อง ถ้ากรอบใดไม่มี ช่องว่างเว้นไว้ให้ให้อ่านให้เข้าใจก่อนแล้วจึงอ่านกรอบต่อไป
๕. เมื่อทำบทเรียนเสร็จหนึ่งกรอบให้เลื่อนกระดาษคำตอบลงมาหนึ่งกรอบเพื่อตรวจคำตอบที่ทำเสร็จแล้วซึ่งอยู่ท้ายกรอบถัดไป
๖. ถ้านักเรียนทำกรอบใดผิด ไม่ต้องเสียใจ ให้นักเรียนกลับไปอ่านกรอบที่อยู่ก่อนกรอบที่นักเรียนทำผิดอีกครั้งหนึ่ง แล้วแก้คำตอบที่ผิดให้ถูกต้องโดยขีดฆ่าคำตอบเดิม และเขียนคำตอบใหม่ใต้คำตอบเดิมที่ผิด
๗. นักเรียนต้องข้อสัต์ยตอบตัวเองไม่เปิดดูคำตอบก่อน
๘. ถ้านักเรียนเหนื่อยก็หยุดพัก หรือจะทบทวนกรอบที่ทำมาก่อนเพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้น
๙. นักเรียนทำตามสบายไม่จำเป็นต้องเสร็จพร้อมกับคนอื่น

เมื่อนักเรียนพร้อมและเข้าใจก็แล้วลงมือทำบทเรียนนี้ ดี

บทที่ ๑

การอ่านเพื่อความเข้าใจศัพท์และเรื่อง

นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจกับข้อความต่อไปนี้

ก. ๑

กบ

กบเป็นสัตว์จำพวกครึ่งบกครึ่งน้ำ เป็นสัตว์ที่เกิด
 ในน้ำ เมื่อเล็ก ๆ มันหายใจในน้ำคล้ายเหงือกเหมือนปลา
 เมื่อโตเต็มที่มันหายใจในอากาศคล้ายปอด มันหายใจ
 ในน้ำไม่ได้ต้องขึ้นมาอยู่บนบก

ก. ๒

นักเรียนลองใจคำจากเรื่องที่อ่านเติมในช่องว่าง
 ต่อไปนี้

กบเกิดใน _____

ก. ๓

เมื่อเล็ก ๆ กบหายใจด้วย _____ เหมือนปลา น้ำ

ก. ๔

กบเมื่อโตเต็มที่มันหายใจในอากาศด้วย _____ เหงือก

<p>ก. ๕ กบเมื่อโตเต็มที่มีมันต้องการอากาศหายใจ มันจึงต้องขึ้นมาอยู่ที่ _____</p>	<p>ปอด</p>
<p>ก. ๖ จาก ก. ๒ - ก. ๕ นักเรียนทราบวากบเกิดในน้ำ หายใจด้วยเหงือก พอโตเต็มทีก็ขึ้นมาอยู่บนบกและหายใจด้วยปอด เราจึงจัดให้กบเป็นสัตว์ประเภท <u>ครึ่งบกครึ่งน้ำ</u></p>	<p>บวมก</p>
<p>ก. ๗ อีงอ่าง และเขียด เป็นสัตว์ที่เกิดในน้ำและหายใจด้วยเหงือก เมื่อโตเต็มทีมันขึ้นมาอยู่บนบกและหายใจด้วยปอด ทั้งอีงอ่างและเขียดก็เป็นสัตว์ประเภท _____ ควบ</p>	
<p>ก. ๘ ที่นักเรียนบอกได้ว่าอีงอ่างและเขียดเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เพราะนักเรียนรูลักษณะของมันและเข้าใจ <u>ความหมายของคำว่าครึ่งบกครึ่งน้ำ</u></p>	<p>ครึ่งบกครึ่งน้ำ</p>
<p>ก. ๙ การเข้าใจความหมายของคำทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้น ๆ นั่นก็คือเมื่อนักเรียนต้องการอ่านเรื่องใด ๆ ให้เข้าใจ นักเรียนจำเป็นต้องรู้ _____ ของคำศัพท์ในเรื่องนั้น ๆ ควบ</p>	

ก. ๑๐ คำว่า "ฟัน" มีความหมายใดหลายอย่างคือ

๑. อวัยวะที่ขึ้นในปากสำหรับกัดหรือบดอาหาร
๒. การไช้มีคัตคัของให้ขาดจากกันโดยแรง

นักเรียนลองพิจารณาความหมายของ "ฟัน" จาก
ประโยคข้างล่าง

คนงานไช้มีค^๒ฟัน^๑คน^๑ไม้

ความหมาย

ก. ๑๑ "ฟัน" ในประโยคข้างบนมีความหมายตรงกับ
ข้อ _____

ก. ๑๒ ถ้านักเรียนเลือกความหมายจากข้อ ๑ เมื่ออ่าน
แล้วใจความของประโยคไม่เข้ากัน ดังนั้น "ฟัน" ใน
ประโยคดังกล่าวจึงไม่ใช่ความหมายที่ถูกต้องของประโยค
ใน ก. ๑๐

๒

ก. ๑๓ เมื่อนักเรียนเลือกความหมายของ "ฟัน" ใน
ข้อ ๒ ลองอ่านดูจะได้ใจความเข้ากันดี นั่นแสดงว่า
นักเรียนเลือก _____ ของคำใดถูกต้อง

ก. ๑๔ ดังนั้นวิธีที่นักเรียนจะทราบใ้ความนักเรียนเลือก
ความหมายของคำศัพท์ในประโยคใดประโยคหนึ่งได้ถูก
ต้อง ก็โดยการลองอ่านและประโยคที่อ่านนั้นมีใจความ
_____ ดี

ความหมาย

ก. ๑๕   ถ้านักเรียนต้องการทราบความหมายของคำว่า
 "เพลลา" นักเรียนก็เปิดหาความหมายของคำนี้ในหนังสือ
 พจนานุกรมได้ ซึ่งจะได้ความหมายดังนี้

๑. เป็นคำราชาศัพท์หมายถึง ตัก
๒. ลูกนอยลง
๓. ถ้าอ่านว่า เพ-ลา หมายถึง เวลา

เข้ากัน

ก. ๑๖   นักเรียนลองหาความหมายของ "เพลลา" จาก
 ข้อความต่อไปนี้

"เมื่อถึงระยะใกล้สอบ นักเรียนที่ฉลาดก็จะ
เพลลาการเล่นลงหันมาสนใจในการเรียนมากขึ้น"

ก. ๑๗   นักเรียนจะเลือกความหมายจาก ๑, ๒ หรือ ๓
 ก็ต้องพิจารณาว่าความหมายข้อใดที่เข้ากันได้กับใจ
 ความของประโยค ถ้านักเรียนเลือกความหมายจาก
 ข้อ ๑ และ ๓ ประโยคที่ได้จะมีใจความเข้ากันหรือ
ไม่เข้ากัน
คำตอบคือ

ก. ๑๘   ถ้านักเรียนเลือกความหมายว่า "เพลลา" หมายถึง
ถึงดีลงนอยลง ลองอ่านประโยคต่อไปนี้

"เมื่อถึงระยะใกล้สอบ นักเรียนที่ฉลาดจะเพลลา
 การเอนลงหันมาสนใจในการเรียนมากขึ้น"

เมื่ออ่านแล้วได้ใจความหรือไม่ ? _____

ไม่เข้ากัน

<p>ก. ๑๙ ดังนั้น คำว่า "เพลลา" ในประโยค ก. ๑๖ จึงมีความหมายว่า _____</p>	<p>ได้ใจความ</p>
<p>ก. ๒๐ เมื่อนักเรียนเลือกความหมายของศัพท์แล้ว ทำให้ อ่านประโยคหรือข้อความนั้น ๆ ใ้ครูเรื่องยอมแสดงว่า นักเรียนเลือกความหมายของศัพท์ได้ _____</p>	<p>ลดน้อยลง</p>
<p>ก. ๒๑ การเลือกความหมายของคำใดถูกต้อง ยอมจะทำ ให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน นั่นคือการอ่านเรื่องใด ๆ ก็ตาม นักเรียนต้องเข้าใจและเลือกความหมายของ _____ ที่ใช้ในเรื่องนั้น ๆ ใ้ครู</p>	<p>ถูกต้อง</p>
<p>ก. ๒๒ นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้และทำความเข้าใจศัพท์ ที่ให้ไว้ก่อนท้ายเรื่อง ก่อนลงมือทำบทเรียนกรอบต่อไป</p> <p style="text-align: center;"><u>ชวานหิน</u></p> <p>เมื่อหลายพันปีมาแล้ว คนสมัยหินต้องอาศัยอยู่ตาม ป่าเขา<u>ลำเนาไพร</u> เพื่อเก็บ<u>ผลหมากรากไม้</u>ตามแต่จะหา ได้ และไล่จับสัตว์เล็ก เช่น กระจ่าง ไก่ แด่สัตว์ เหล่านี้หนีได้ไกลและจับได้ยาก ดังนั้นเขาจึงคิด <u>ล่าสัตว์</u> ให้ได้โดยง่าย เขาต้อง<u>ทดลอง</u>หลายชั่วคน เริ่มแรกใช้ ท่อนไม้หรือก้อนหินเป็นเครื่องมือ ต่อมาได้พยายามดัดแปลง จนกลายเป็นชวานหินที่มีคามเพื่อใช้ในการทุบหรือ<u>เหยียง</u>เห่า นั้น</p>	<p>คำศัพท์</p>

ก. ๒๓	คำอธิบายศัพท์	
	จำเนาไพร	= ป่า
	ผลหมากรากไม้	= ลูกของต้นไม้
	ทศดอง	= ดองท่า
	เหวี่ยง	= ปาออกไปจากตัว
	ล่าสัตว์	= ไล่ติดตามสัตว์เพื่อจับหรือฆ่า
ก. ๒๔	นักเรียนลองตรวจสอบประโยคต่อไปนี้โดยเขียนคำว่า ☐ ถูก ☐ ผิด หลังข้อความที่มีใจความตรงกับเรื่องที่อ่าน และ หลังข้อความที่มีใจความไม่ตรงกับเรื่องที่อ่าน ลงมือทำได้	
ก. ๒๕	คนในสมัยหินนิยมกินรากต้นไม้ _____	
ก. ๒๖	คนสมัยหินได้พยายามและดองท่าหลายครั้ง จึงจะ ได้ขวานหินมาใช้ _____	ผิด
ก. ๒๗	การล่าสัตว์ของคนสมัยนั้นเขาจะปาขวานหินแรง ๆ เพื่อให้โคนสัตว์ _____	ถูก
ก. ๒๘	ในการล่าสัตว์เขาจะคอยให้สัตว์ที่ตองการหลง เข้ามาในที่ ๆ เขาอยู่ _____	ถูก
ก. ๒๙	คนสมัยหินรู้จักใช้ขวานหินล่าสัตว์มาตั้งแต่เริ่มแรก _____	ผิด

ก. ๓๐	นอกจากจะกินสัตว์เล็ก ๆ เป็นอาหารแล้ว คนสมัย หินยังกินผลไม้เป็นอาหารด้วย _____	ถูก
ก. ๓๑	นักเรียนทำไ้ถูกต้องไหม ? ถ้านักเรียนทำถูกต้องหมด โดยสามารถตรวจสอบ ประโยคต่าง ๆ ว่ามีใจความตรงกับเรื่องที่อ่าน หรือไม่ - ตรงกับเรื่องที่อ่านได้ นั่นแสดงว่า นักเรียนเข้าใจศัพท์ จึงอ่านเรื่องได้เข้าใจ	ถูก
ก. ๓๒	การทำแบบฝึกหัดข้างต้นก็เป็นวิธีหนึ่งที่นักเรียนจะ ทราบว่า นักเรียนเข้าใจความหมายของศัพท์ถูกต้องหรือไม่ คือถ้านักเรียนตรวจสอบไ้ถูกต้องหมด แสดงว่า การเข้าใจ ใจความหมายของศัพท์ของนักเรียน ย่อม _____ ด้วย	ถูก
ก. ๓๓	ในทำนองเดียวกัน ถ้านักเรียนยังไม่สามารถตรวจ สอบไ้ถูกต้องหมด แสดงว่า นักเรียนยังเข้าใจความหมาย ของศัพท์ _____ นี้	ถูก
ก. ๓๔	ดังนั้นถ้านักเรียนสามารถบอกไ้ว่า ขอความ ใจตรงหรือไม่ตรงกับเรื่องที่อ่าน แสดงว่านักเรียนมีความ _____ เกี่ยวกับความหมายของศัพท์ถูกต้อง	ไม่ถูก

ก. ๓๕   นั่นก็คือ นักเรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจ
ความหมายของศัพท์ในเรื่องว่าถูกต้องหรือไม่โดยที่สามารถ
บอกได้ว่าข้อความนั้น _____ หรือ _____
กับเรื่องที่อ่าน

เข้าใจ

ก. ๓๖   นักเรียนลองทดสอบความสามารถของตนเองโดย
อ่านเรื่องต่อไปนี้และทำตามคำสั่งในกรอบถัดไป

"การเจริญเติบโต"

แมกบจะออกไข่คราวละมาก ๆ ในสระ ไซกบ
เป็นเมื่คเล็ก ๆ สีดำ ๆ และมีเมื่อกโยงติดกันเป็นแพ
ลูกลาย ๆ เมล็ดแมงลัก ไม้ซาไซกบจะฟักออกเป็นลูกกบ
เล็ก ๆ ตัวแบน ๆ และมีหางยาว ลูกกบหายใจด้วย
เหงือกเหมือนปลา มันว่ายน้ำเก่ง กินจุ มันกินตะไคร้
น้ำ ไรน้ำตัวนิด ๆ ต่อมาซาคุหลังจะงอกออกมา ส่วน
ซาคุหน้าจะงอกตามมาทีหลัง เหงือกจะค่อย ๆ หายไป
ปากก็จะขยายใหญ่ขึ้น หางจะหดสั้นทุกทีจนหายไปหมด
ต่อมาไม่นานลูกกบจะกระโดดขึ้นมานบนขอบสระ มันจะหายใจ
ด้วยปอด อาหารของมันคือหนอนและแมลง

๑. ตรง

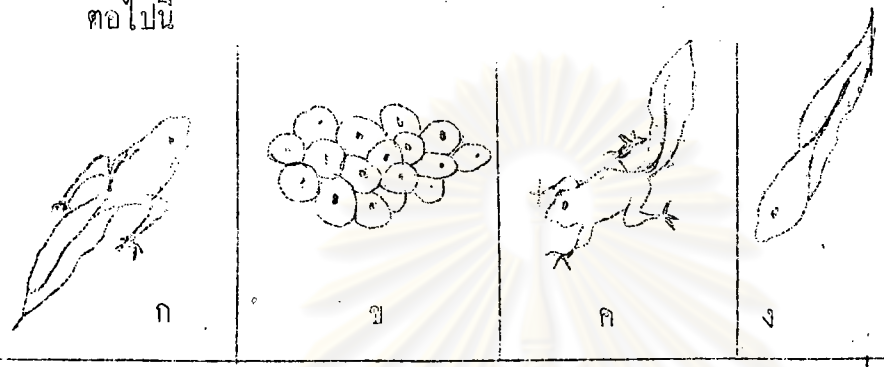
๒. ไม่ตรง

(ถ้าตอบสลับที่ได้)

ก. ๓๗   นักเรียนเขียนคำว่า ถูก หลังข้อความที่มี
ใจความตรงกับเรื่องที่อ่าน และเขียนคำว่า ผิด
หลังข้อความที่มีใจความไม่ตรงกับเรื่องที่อ่าน

ก. ๓๘	ขณะที่อยู่ในน้ำกบกับปลาจะหายใจด้วยวิธีเดียวกัน	
ก. ๓๙	ไขกบกับเมธีกแมงดัก จะมีลักษณะเป็นเพ	ถูก
ก. ๔๐	เมื่อกบโตขึ้นมันจะสามารถหายใจได้ทั้งทางเหงือก	
	และทางปอด	ถูก
ก. ๔๑	เมื่อกบโตขึ้นมันจะกินหนอนและแมลงเป็นอาหาร	ผิด
ก. ๔๒	เมื่อเล็ก ๆ กบจะมีหางยาวและว่ายน้ำเก่ง	ถูก
ก. ๔๓	นักเรียนตรวจสอบใจความต่าง ๆ ว่าตรงกับเรื่อง	
	ที่อ่านไหมหรือไม่ ถ้านักเรียนสามารถทำได้ถูกต้องหมด	
	แสดงว่านักเรียนเข้าใจ _____ ของศัพท์	
	ถ้านักเรียนยังทำผิดอยู่บางแสดงว่าความเข้าใจ	
	ความหมายของศัพท์ยังไม่ _____	ถูก
ก. ๔๔	ดังนั้นในการอ่านเรื่องต่าง ๆ นักเรียนเข้าใจความ	
	หมายของคำศัพท์ และนักเรียนจะมีวิธีตรวจสอบได้โดย	
	๑. เลือกความหมายของคำศัพท์แล้วทำให้อ่าน	
	ใจความนั้นเข้ากัน	
	๒. ตรวจสอบใจความไควา _____ หรือ	
	_____ กับเรื่องที่อ่าน	๑. ความหมาย ๒. ถูกต้อง

ก. ๕๕. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องใด ๆ อย่างเข้าใจ นักเรียน
 จะสามารถลำดับเรื่องราวจากที่เกิดก่อนหลังได้ถูกต้อง
 นักเรียนพิจารณาการเจริญเติบโตของกบจากภาพ
 ต่อไปนี้

ให้นักเรียนจัดเรียงลำดับการเจริญเติบโตของกบ
 จากเรื่องที่อ่าน โดยเขียนอักษรที่กำกับภาพให้ตรงกับลำดับ
 ที่ให้.-

- ลำดับที่ ๑ คือ _____
- ลำดับที่ ๒ คือ _____
- ลำดับที่ ๓ คือ _____
- ลำดับที่ ๔ คือ _____

ตรง. ไม่ตรง
 (คำทอบสลับที่ได้)

ก. ๕๖. จาก ก. ๕๕ ถ้านักเรียนเรียงลำดับภาพได้ถูก
 แสดงว่านักเรียน _____ เรื่องที่อ่าน

- ๑. ข
- ๒. ง
- ๓. ก
- ๔. ค

ก. ๕๗. นักเรียนที่ยังเรียงลำดับภาพจากเรื่องที่ไม่
 ถูกต้องแสดงว่านักเรียนยัง _____ เรื่องที่อ่าน
 คำนึก

เข้าใจ

ก. ๔๘   คั้งนั้นนักเรียนมีวิธีตรวจสอบไวยากรณ์ของเข้าใจ
เรื่องทีอ่านหรือไมก็โดยการจับภาพหรือเรื่องราวทีอ่าน
ไคตาม _____ ก่อนหลัง

ไม่เข้าใจ

ก. ๔๙   นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ให้เข้าใจ

"พันท้ายนรสิงห์"

เมื่อ พ.ศ. ๒๒๔๙ สมเด็จพระเจ้าเสือทรงเรือ
พระที่นั่งเอกชัยเสด็จไปทรงเบ็ดตกปลาที่ปากน้ำท่าจีน
ขณะที่เรือพระที่นั่งมาถึงตำบลโคกขามซึ่งเป็นตอนที่คลอง
คดเคี้ยวมาก พันท้ายนรสิงห์ซึ่งเป็นนายท้ายคู้พายเรือ
ไหลคเดียวไปตามโค้งน้ำไม่ทัน หัวเรือพระที่นั่งจึงชนกิ่ง
ไม้หักเสียหาย การทำเรือพระที่นั่งเสียหายมีโทษถึงตาย
พันท้ายนรสิงห์จึงกระโดดขึ้นฝั่งกราบทูลให้ประหารชีวิตคน
เดีย แมพระเจ้าเสือจะทรงยกโทษให้ พันท้ายนรสิงห์ก็
ละอายแก่ใจที่ทำหน้าที่บกพร่อง เป่าทูลให้ลงโทษตาม
กฎหมาย สมเด็จพระเจ้าเสือจึงจำต้องให้ประหารชีวิต
แล้วเอาศีรษะพันท้ายนรสิงห์กับหัวเรือประคิษฐานไว้บนศาล
เพียงตา ณ ตำบลโคกขามนั้น

ลำดับ

- ก. ๕๖ จากเรื่องพันท้ายนรสิงห์ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำตามคำสั่งในกรอมนต่อไป
- ก. พันท้ายนรสิงห์ถูกประหารชีวิต
  - ข. พระเจ้าเสือทรงขอมยกโทษให้พันท้ายนรสิงห์
  - ค. พระเจ้าเสือเสด็จไปทรงเบ็ดโดยเรือพระที่นั่ง
  - ง. พันท้ายนรสิงห์ไม่ยินยอมให้พระเจ้าเสือยกโทษให้
  - จ. หัวเรือพระที่นั่งชนกิ่งไม้หักเสียหาย

- ก. ๕๗ ให้นักเรียนนำอักษรหน้าข้อความจาก ก. ๕๖ มาจัดเรียงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังตามลำดับใดดังนี้
- คือ

๑. _____
๒. _____
๓. _____
๔. _____
๕. _____

- ก. ๕๘ ความสามารถในการจัดลำดับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ได้ถูกต้องตามที่เกิดขึ้นหลัง แสดงว่านักเรียนสามารถอ่านเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเข้าใจ
- นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องไหม ถ้านักเรียนทำยังไม่ถูกต้องแสดงว่านักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องทีอ่านดังนั้นจึงลำดับ _____
- กรณีที่เกิดขึ้นหลังไม่ได้
๑. ก
  ๒. จ
  ๓. ข
  ๔. ง
  ๕. ก

ก. ๕๓	<p>ถ้านักเรียนสามารถจัดเหตุการณ์เรียงลำดับก่อนหลัง ได้ถูกต้อง แสดงว่านักเรียนอ่านเรื่องนั้น ๆ อย่าง</p>	<p>เหตุการณ์ (เรื่อง)</p>
ก. ๕๔	<p>นี่คือสิ่งที่นักเรียนสามารถรู้ไ้เวลาตนเองเข้าใจเรื่อง ที่อ่านหรือไม่ก็โดยการตรวจสอบควยวิธี _____ เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านใหญ่ถูกต้อง</p>	<p>เข้าใจ</p>
ก. ๕๕	<p>ดังนั้นการอ่านเรื่องใด ๆ นักเรียนต้องทราบความ หมายของคำศัพท์ และนักเรียนจะทราบว่าความเข้าใจของ ตนเองถูกต้องหรือไม่ ก็โดยการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เลือกความหมายของคำศัพท์แล้วอ่านใจความ เช่นกัน ๒. ตรวจสอบไ้เวลาขอความถูกต้องตรงกับเรื่องที่ อ่านหรือไม่ ๓. สามารถจัดเรียงลำดับ _____ ที่อ่านได้ 	<p>ลำดับ</p>
คำตอบ	<p>เรื่อง, (เหตุการณ์)</p>	

บทที่ ๒

การอ่านเพื่อเข้าใจความสำคัญ

- ก. ๕๖ นักเรียนลองอ่านและพยายามเข้าใจข้อความต่อไปนี้
- "แกว แกว เธออยู่ที่ไหน"
 "อยู่ที่ไหน ในพุ่มไม้ไงล่ะ" เล็กหญิงแกว ร้องตอบ
 เพื่อน ๆ ขณะที่ตนเองกำลังนอนอยู่ที่ต้นไม้ที่มีดอกสีขาว เต็มต้น"
-
- ก. ๕๗ จากข้อความที่นักเรียนอ่านข้างบนเป็นข้อความที่กล่าวถึงใคร ? _____
-
- ก. ๕๘ แกว เป็นตัวละครสำคัญของข้อความที่นักเรียนอ่าน นักเรียนลองตอบคำถามต่อไปนี้ "แกวกำลังทำอะไร ?"
 แกวกำลัง _____ (ค.ญ.แกว)

<p>ก. ๕๘ นักเรียนตอบไต่ถามว่า "แกวกำลังนอน" ต่อไปนี้ พยายามตอบคำถามอีกชื่อว่า "แกวกำลังนอนที่ไหน ? แกวกำลังนอนที่ _____"</p>	นอน
<p>ก. ๕๙ จาก ก. ๕๗ - ก. ๕๘ นักเรียนจะพบว่าคำถาม อยู่ ๓ อย่าง คือ _____ และ _____ และ _____</p>	ไต่ถาม
<p>ก. ๖๐ จาก ก. ๕๗ - ก. ๕๘ คำถามที่ว่า "ใคร ทำอะไร และที่ไหน" คำตอบที่สมบูรณ์คือประโยคที่ว่า " _____ "</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ใคร ๒. ทำอะไร ๓. ที่ไหน
<p>ก. ๖๑ ประโยคที่ตอบคำถาม "ใคร ทำอะไร ที่ไหน" จะเป็น <u>ใจความสำคัญ</u> ของข้อความที่อ่าน ดังนั้นประโยคที่ว่า "แกวกำลังนอนที่ไต่ถาม" จึงเป็น _____ ของข้อความใน ก. ๕๖</p>	แกวกำลังนอน ไต่ถาม
<p>ก. ๖๒ นักเรียนทราบว่า "แกวกำลังนอนที่ไต่ถาม" เป็น <u>ใจความสำคัญ</u> เพราะมันตอบคำถามว่า " _____ " และ " _____ " ไต่ถามเอง</p>	ใจความสำคัญ
<p>ก. ๖๓ เด็กหญิงแกวกำลังนอนที่ไต่ถาม "ที่ไต่ถาม" เป็นสิ่งที่บอกสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ ดังนั้นการตอบคำถามของคำว่า ที่ไหน จะทำให้เด็กเรียนทราบเกี่ยวกับ _____ ที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ใคร ๒. ทำอะไร ๓. ที่ไหน

<p>ก. ๒๕ คำถามที่จะช่วยให้นักเรียนรู้เกี่ยวกับ<u>สถานที่</u>ที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ก็คือ คำว่า " _____ "</p>	สถานที่
<p>ก. ๒๖ นักเรียนสามารถจับใจความของ<u>แต่ละข้อความที่อ่าน</u>ได้โดยการ _____ ของคำว่า "ใครทำอะไร และที่ไหน" ใต้นั้นเอง</p>	ที่ไหน
<p>ก. ๒๗ ดังนั้น เมื่อนักเรียนตอบคำถามของคำว่า "ใครทำอะไร ที่ไหน" ใต้อีกต้อง แสดงว่านักเรียนทราบ _____ ของข้อความนั้น ๆ</p>	ตอบคำถาม
<p>ก. ๒๘ นักเรียนลองใช้คำถามที่ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน จับใจความจากข้อความที่เป็นข่าวต่อไปนี้</p> <p>เปเล่ นักฟุตบอล ชาวบราซิล มีความสามารถในการยิงประตู แฟนฟุตบอล ทั่วโลกนิยมยกย่องเขามาก เขาได้มาแนะนำการเล่นฟุตบอล ให้แก่เยาวชนในประเทศไทย เมื่อ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗</p>	ใจความสำคัญ
<p>ก. ๒๙ ข้อความที่อ่านข้างต้นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับใคร ?</p>	
<p>ก. ๓๐ เปเล่มาทำอะไร ? เปเล่มา _____ การเล่นฟุตบอล</p>	เปเล่

<p>ก. ๗๖ เขามาแนะนำการเล่นฟุตบอล ที่ไหน ? เขามาแนะนำการเล่นฟุตบอล ที่ _____</p>	<p>แนะนำ</p>
<p>ก. ๗๗ นักเรียนจะตอบประโยคที่ตอบคำถามของ "ใคร ทำอะไร และที่ไหน" ได้คือ _____</p>	<p>ประเทศไทย</p>
<p>ก. ๗๘ ประโยคที่ตอบคำถาม "ใคร ทำอะไร และที่ไหน" ไ้สมบูรณ์ที่สุดคือ _____ ของข้อความใน ก. ๗๘ นั้นเอง.</p>	<p>เป็เลมาแนะนำการเล่นฟุตบอลในประเทศไทย</p>
<p>ก. ๗๙ นักเรียนพิจารณาข้อความสองข้อความต่อไปนี้ ก. "เป็เลมาแนะนำการเล่นฟุตบอล ที่ประเทศไทย" ข. "เป็เลมาแนะนำการเล่นฟุตบอล ที่ประเทศไทย เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓" นักเรียนบอกได้ไหมว่า ข้อความที่ชัดเจนที่สุดคือข้อ _____</p>	<p>ใจความสำคัญ</p>
<p>ก. ๘๐ ข้อความใน ข้อ ข. เป็นข้อความที่ชัดเจนเพราะทำให้นักเรียนทราบ <u>เวลา</u> ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อไร นั่นก็คือ การตอบคำถามของคำว่า <u>เมื่อไร</u> จะทำให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับ _____ ที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ</p>	<p>ข</p>

<p>ก. ๓๖ จากใจความสำคัญที่ว่า "เปเลมาแนะนำการเล่นฟุตบอลที่ประเทศไทยเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗" คำถามที่ช่วยให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับเวลา คือคำว่า " _____ "</p>	เวลา
<p>ก. ๓๗ คำถามที่ช่วยในการจับใจความสำคัญนอกจากคำว่า "ใคร ทำอะไร ที่ไหน" แล้ว บางครั้งยังมีคำว่า " _____ " อีกด้วย</p>	เมื่อไร
<p>ก. ๓๘ นั่นก็คือ คำตอบของคำถามที่ว่า "ใคร ทำอะไร ที่ไหน และเมื่อไร" ใดก็คือ _____ ของข้อความที่นักเรียนอ่านนั่นเอง</p>	เมื่อไร
<p>ก. ๓๙ ดังนั้น นักเรียนจะทราบใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน ได้โดยการ _____ ของคำว่า _____ และ _____ ใดนั่นเอง</p>	ใจความสำคัญ
<p>ก. ๔๐ นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ให้เข้าใจ หลุย ปาสเตอร์ เป็นผู้คนพบว่า ฟีรและสัตว์ตัวเล็ก ๆ จำนวนหนึ่ง เวลาจะคูตองไขกลองจุลทรรศน์หรือกลองขยายขยายคูจึงจะเห็นได้ เขาเรียกสัตว์และพืชที่เล็กมากนี้ว่า "จุลชีววัน"</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ตอบคำถาม ๒. ใคร ๓. ทำอะไร ๔. ที่ไหน ๕. เมื่อไร

ก. ๘๑ นักเรียนเลือกประโยคข้างล่างนี้ว่าประโยคใดที่

สามารถตอบคำถามของคำว่า "ใคร ทำอะไร"

ก. หุ่ย ปาสเตอร์

ข. หุ่ย ปาสเตอร์พบกับจุดชีววัน

ค. สัตว์และพืชเล็ก ๆ เรียกว่า จุดชีววัน

คำตอบคือ ขอ _____

ก. ๘๒

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

"หุ่ย ปาสเตอร์ เกิดที่เมืองโคส ประเทศฝรั่งเศส
เขาเกิดเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๖๕ บิดาชื่อ จัง
โจเซฟ เป็นช่างฟอกหนัง"

ข

ก. ๘๓

นักเรียนเลือกใจความสำคัญที่ชัดเจนที่สุดจากเรื่อง
ในกรอบ ๘๓

ก. หุ่ย ปาสเตอร์ เกิดที่เมืองโคส

ข. หุ่ย ปาสเตอร์ เกิดเมื่อ ๒๗ ธันวาคม ๒๓๖๕

ค. หุ่ย ปาสเตอร์เกิดที่เมืองโคส เมื่อ ๒๗ ธันวาคม
๒๓๖๕

ใจความสำคัญที่ชัดเจนที่สุดคือ ขอ _____

เพราะนักเรียนสามารถตอบคำถามว่า _____

๑

๒

๓

๔

๕

ก. ๘๔ ขอความจาก ก. ๘๐ เป็น ย่อหน้าหนึ่ง ซึ่งมีใจความสำคัญว่า "หลุย ปาสเตอร์ค้นพบจุลชีพวัน"
 และขอความจาก ก. ๘๑ ก็เป็นอีกย่อหน้าหนึ่ง ซึ่งมีใจความสำคัญว่า "หลุย ปาสเตอร์ เกิดที่เมืองโกลเมื่อ ๒๗ ธันวาคม ๒๓๖๕"
 นั่นคือ ขอความย่อหน้าหนึ่งจะมีใจความสำคัญอยู่ _____ ใจความ

- ๑. ก
- ๒. โกร
- ๓. ทำอะไร
- ๔. ที่ไหน
- ๕. เมื่อไร

ก. ๘๕ นักเรียนจะทราบใจความของเรื่องใด ๆ ได้โดยการอ่านขอความและจับใจความไปที่ละ _____

๑

ก. ๘๖ ดังนั้นในการอ่านเพื่อจับใจความ นักเรียนจะต้องอ่านทีละ _____ และตอบคำถามของคำว่า _____ และ _____ โคนตนเอง

ย่อหน้า (ตอน)

ก. ๘๗ ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปแล้วใช้คำตอบช่วยในการจับใจความ

หมีอาละวาด

"หมีมาแล้ว ๆ " เสียงร้องบอกกันต่อ ๆ ไป ลูกเด็กเล็กแดงต่างวิ่งหนีเขายานกันจ้าละหวั่น เพราะเจ้าหมีตัวนี้ดุร้ายนัก มันฆ่าคนในหมู่บ้านตายไปหลายคน เนื่องจากพรานในหมู่บ้านนี้จับเอาลูกของมันไปและลูกของมันที่ถูกพรานจับไปตายลงมันจึงเสียใจและดุร้ายมาก

- ๑. ย่อหน้า
- ๒. โกร
- ๓. ทำอะไร
- ๔. ที่ไหน
- ๕. เมื่อไร

<p>ก. ๔๘ ขอความ จากขบวนการที่งานเป็น เรื่องเกี่ยวกับใคร ? คำตอบคือ _____</p>	
<p>ก. ๔๙ หมีทำอะไร ? หมี _____</p>	หมี
<p>ก. ๕๐ หมีฆ่าคนที่ไหน ? หมีฆ่าคน _____</p>	ฆ่าคน
<p>ก. ๕๑ เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อไร ? หมีฆ่าคนในหมู่บ้านเมื่อลูกของมัน _____</p>	ในหมู่บ้าน
<p>ก. ๕๒ คำถามจาก ก. ๔๘ - ก. ๕๑ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร จะทำให้เราได้ใจความว่า " _____ "</p>	ตาย
<p>ก. ๕๓ ประโยคดังกล่าว ก็คือประโยคที่เป็น _____ ของเรื่องหมีฆ่าคนนั่นเอง</p>	หมีฆ่าคนในหมู่บ้านเมื่อลูกมัน ตาย
<p>ก. ๕๔ ดังนั้นนักเรียนจะสามารถหาคำถาม " _____" _____ และ _____ ๒ ๓ ๔ ช่วยจับใจความได้</p>	ใจความสำคัญ

ก. ๕๕   นั่นก็คือ เมื่อนักเรียนอ่านเอาเรื่อง นักเรียนควรมี
ความสามารถดังนี้

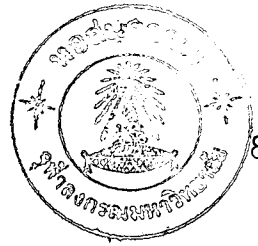
๑. นักเรียนต้องเข้าใจคำศัพท์และเรื่องโดยมีวิธี
ตรวจสอบได้
๒. นักเรียนสามารถใช้คำถาม "ใคร ทำอะไร
ที่ไหน เมื่อไร" เพื่อบอกใจความสำคัญ
ของแต่ละ _____ ที่อ่านได้

๑. ใคร
๒. ทำอะไร
๓. ที่ไหน
๔. เมื่อไร

คำตอบคือ

ยอหน้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๓

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ ๑

ก. ๘๖	นักเรียนพิจารณาประโยคต่อไปนี้ "ไฟไหม้ตลาดเพราะถึงแกสระเบิด" จากประโยคข้างต้นมีเหตุการณ์สองอย่างคือ <u>ไฟไหม้ตลาด</u> กับ <u>ถึงแกสระเบิด</u> นักเรียนพิจารณาได้ใหม่ว่าเหตุการณ์ไหน ที่เกิดขึ้นก่อน คำตอบคือ _____	
ก. ๘๗	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทีหลังคือ _____	ถึงแกสระเบิด
ก. ๘๘	นั่นก็คือ ถึงแกสระเบิดเป็นเหตุ <u>ผล</u> ที่ทำให้เกิด ไฟไหม้ตลาด หรืออาจจะพูดได้ก็อย่างว่า ไฟไหม้ตลาด เพราะ _____	ไฟไหม้ตลาด
ก. ๘๙	ถ้ามีผู้ถามคำถามว่า <u>ทำไม</u> ไฟจึงไหม้ตลาด ? คำตอบที่ได้ก็คือ ไฟไหม้ตลาดเพราะ _____	ถึงแกสระเบิด
ก. ๙๐๐	นี่ขอมแสดงว่า คำตอบของคำถามว่า " <u>ทำไม</u> " เป็น _____ ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์อีกอย่างหนึ่ง	ถึงแกสระเบิด
ก. ๙๐๑	"เขาคบมันไคเพราะเขาเหีบบเป็ลือกกกล้วย" นักเรียนลองตอบคำถามว่า " <u>ทำไม</u> เขาคบมันไค ? " เขาคบมันไคเพราะ _____	เหตุผล

<p>ก. ๑๐๘ ทำไมพืชจึงไม่งอกงามในฤดูแล้ง ? พืชไม่งอกงามเพราะ _____</p>	ไม่มีฝน
<p>ก. ๑๐๘ ทำไมหญ้าจึงตายถ้าเราเอาไม้ปักทับไว้นาน ? หญ้าจะตายเพราะไม้ทับ _____</p>	ขาดน้ำ
<p>ก. ๑๑๐ จาก ก. ๑๐๗ - ก. ๑๐๘ นักเรียนทราบเหตุผล ต่าง ๆ ได้โดยการตอบคำถามของคำว่า " _____ "</p>	สังเกต
<p>ก. ๑๑๑ ดังนั้นการใช้คำถามว่า "ทำไม" จะช่วยให้ นักเรียนทราบ _____ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น</p>	ทำไม
<p>ก. ๑๑๖ นักเรียนลองอ่านและทำความเข้าใจกับเรื่องต่อไปนี้ ลงมืออ่านได้ ครั้งหนึ่งมีชายคนหนึ่งไปทำนาที่ทุ่งลาดทอง ตามปกติ จะออกไปนาแต่เช้าตรู่ มารดาคงต้องหุงหาอาหารเอาไป ส่งให้เป็นประจำ วันนั้นมารดาได้นำข้าวออกไปให้เช่นเคย แต่สายตึกกว่าวันก่อน ๆ ไปหน่อย บุตรชายก็หิวเป็นกำลัง พอเห็นมารดาเดินเข้ามาใกล้และเห็นกล่องข้าวเหนียวที่มารดา ใส่ไปรู้สึกว้าวใจไปคงไม่พอของตน จึงต่อวามารดา "ทำไมไม่เอากล่องใหญ่ใส่ข้าวเหนียวมา กล่องนี้เล็กแค่นี้ จะพอนิมหรือ" และความโมโหหิวและไม่คิดว่านั่นคือมารดา บังเกิดเกล้า ฉวยได้ไม้ก็ปรีเข้าตีมารดาจนตาย</p>	เหตุผล

ก. ๑๑๓	นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ ทำไมบุตรชายจึงหิวมาก ? บุตรชายหิวมาก เพราะ _____	
ก. ๑๑๔	ทำไมบุตรจึงรู้สึกความมรคาเอาชาวเหนียวมานอย ? บุตรรู้สึกความมรคาเอาชาวเหนียวมานอยเพราะบุตร _____	มารคามาสาย กว่าทุกวัน
ก. ๑๑๕	ทำไมบุตรจึงสามารถชามรคาของตน ? บุตรสามารถชามรคาของตนเพราะ _____	หิวมาก
ก. ๑๑๖	นักเรียนสามารถตอบคำถามใดถูกตองใหม่ ? ถ้า นักเรียนสามารถตอบคำถามของคำว่า "ทำไม" ใดถูก ตองหมด แสดงว่า นักเรียนสามารถบอก _____ การกระทำของตัวละครได้	ไม่ไหว
ก. ๑๑๗	ถ้านักเรียนตอบคำถามของคำว่า "ทำไม" ไม่ได้ แสดงว่านักเรียนยังไม่สามารถบอกเหตุผลของ _____ ของตัวละครได้	เหตุผล
ก. ๑๑๘	การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (อ่านว่า วิ-จา-ระ-นะ-ยาน) คือนักเรียนอ่านแล้วสามารถให้ เหตุผลเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือการกระทำของตัวละคร ได้ ดังนั้นการที่นักเรียนตอบให้เหตุผลของเรื่องหรือ ตัวละครที่อ่านได้ แสดงว่านักเรียนอ่านอย่างมี _____	การกระทำ

ก. ๑๑๘	<p>นักคือ วิธีหนึ่งที่นักเรียนจะทราบใจว่าตนเองมี วิจารณ์งานในการอ่านก็คือสามารถตอบคำถามของคำว่า "ทำไม" เพื่อบอก _____ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ได้</p>	วิจารณ์งาน
ก. ๑๒๐	<p>ดังนั้นในการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนจะต้องมีความ สามารถคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เข้าใจความหมายของคำศัพท์และเรื่อง ๒. จับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้ ๓. มีวิจารณ์งานในการอ่านโดยสามารถบอก เหตุผลของเรื่องที่อ่านโดยตอบคำถามว่า " _____ " ได้ 	เหตุผล

คำตอบ

ทำไม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอ่านอย่างมีวิจารณ์

ตอนที่ ๒

ก. ๑๒๑

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้
 “ใครที่เอามือชูรังกิ้นน้ำตองรีบเอามือเช็ดกนตนเอง
 มิฉะนั้นนิ้วจะถูกไค”

นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ “ทำไมนิ้วจะถูก” ?
 นิ้วจะถูกเพราะชูรังกิ้นน้ำ

ก. ๑๒๒

นักเรียนทราบว่ารังกิ้นน้ำ คือปรากฏการณ์ธรรมชาติ
 ที่เกิดขึ้น เพราะแสงแดดส่องผ่านไอน้ำในอากาศหลังจาก
 ฝนตกใหม่ ๆ ดังนั้นรังกิ้นน้ำจะทำให้คนที่ช่นิ้วถูกไคหรือ
 ไม่ได้ คำตอบคือ _____

ก. ๑๒๓

รังกิ้นน้ำยอมทำอันตรายใคร ๆ ไม่ได้ ดังนั้น
 เหตุผลที่ว่า ใครชูรังกิ้นน้ำแล้วนิ้วจะถูก จึงเป็นเหตุผลที่
 เป็นจริงไม่ได้ นั่นคือเป็น เหตุผลที่ไม่น่าเชื่อถือ

ไม่ได้

ก. ๑๒๔

เหตุผลใด ๆ ที่เป็นจริงไม่ได้ จึงเป็นเหตุผลที่
 _____ น่าเชื่อถือ

<p>ก. ๑๒๕ ดังนั้น เหตุผลที่ได้จากการตอบคำถามของคำว่า ทำไม จะเป็นเหตุผลที่ไม่น่าเชื่อถือเพราะมัน ไม่ได้</p>	<p>ไม่</p>
<p>ก. ๑๒๖ และในทางตรงกันข้ามถ้า เหตุผลใดที่เป็นจริงได้ ยอมเป็นเหตุผลที่ _____ ได้</p>	<p>เป็นจริง</p>
<p>ก. ๑๒๗ นั่นก็คือ นักเรียนสามารถบอกได้ว่า เหตุผลนั้นน่า เชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ โดยการพิจารณาเหตุผลนั้น ๆ ว่า _____ หรือ _____</p>	<p>เชื่อถือ</p>
<p>ก. ๑๒๘ เหตุผลใด ๆ ที่เป็นจริงได้ยอมเป็นเหตุผลที่ _____</p>	<p>๑. เป็นจริงได้ (จริง) ๒. เป็นจริง ไม่ได้ (ไม่จริง)</p>
<p>ก. ๑๒๙ ส่วนเหตุผลใด ๆ ที่เป็นจริงไม่ได้ยอมเป็น เหตุผลที่ _____ นั่นเอง</p>	<p>น่าเชื่อถือ</p>
<p>ก. ๑๓๐ นักเรียนที่มอง จะเห็นว่าเมื่อน้องเกิดใหม่ ๆ ตัวเด็กก็เคลื่อนไหว เมื่อน้องกินนม กินน้ำ หรือกินอาหารที่ น้องจะอ้วนขึ้น โตขึ้น แขนขาตัวก็ยาวออก การที่น้อง อ้วนขึ้น แขนขายาวออก เพราะน้องได้กินอาหารที่เหมาะสม ทำไมน้องจึงอ้วนขึ้น ? น้องอ้วนขึ้นเพราะ _____</p>	<p>ไม่น่าเชื่อถือ</p>

<p>ก. ๑๓๑ เหตุผลจาก ก. ๑๓๐ เป็นเหตุผลที่เป็นจริงได้ นักเรียนบอกไควาเหตุผลนี้ _____</p>	<p>น้องไคกินอาหาร ที่เหมาะสม</p>
<p>ก. ๑๓๒ ประโยคที่ว่า "เด็กจะโตเร็วถ้าใช้แซนนานาน ๆ" ทำไมเด็กจึงโตเร็ว ? เด็กโตเร็ว เพราะแซนนานาน นักเรียนทราบว่าอาหารทำให้เด็กโตขึ้น ดังนั้นเหตุ ผลดังกล่าวจึงเป็น เหตุผลที่เป็นจริงไม่ได้ นั่นก็คือ ประโยคนี้มีเหตุผลที่ _____</p>	<p>น่าเชื่อถือ</p>
<p>ก. ๑๓๓ นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ "ราหูอมจันทร์" ในชาติก่อนพระอาทิตย์และพระจันทร์เป็นหญิงสาว เป็นพี่น้องกัน ทั้งสองชอบไปทำบุญที่วัด วันหนึ่งคนไข่ม เอาชอนตักแกงไปจึงโขกหัวคนไขชอนหาญคนทั้งหลาย คนไขทั้งโกรธทั้งอาย จึงอธิษฐาน ว่าจะจองเวรกับสองพี่ น้องทุกชาติไป ต่อมาคนไขไปเกิดเป็นพระราหู หญิงสาวพี่น้อง เกิดเป็นพระอาทิตย์และพระจันทร์ เมื่อมีโอกาสพระราหู ก็จะอมพระอาทิตย์ และพระจันทร์ให้เป็นก้อนอายแก่คนทั้ง โลก</p>	<p>ไม่น่าเชื่อถือ</p>
<p>ก. ๑๓๔ เมื่อนักเรียนอ่านจบ นักเรียนทราบว่าราหูอมจันทร์ หรือที่เรียกอีกอย่างไควา การเกิดจันทรคราส ไรหรือไม่ใช่ คำลอบคือ _____</p>	

- ก. ๑๓๕   นักเรียนทราบแล้วใช่ไหมว่า จันทรคราส เกิดขึ้น
เพราะโลกไปบังแสงจากดวงอาทิตย์ที่ส่องไปยังดวงจันทร์
ทำให้ดวงจันทร์มืดไปชั่วขณะ ดังนั้น การที่ดวงจันทร์มืด
เกิดเพราะราหูอมดวงจันทร์ด้วยความโกรธ จึงเป็น
เหตุผลที่ _____ ใช
-
- ก. ๑๓๖   ในทำนองเดียวกัน นักเรียนทราบว่า ราหูอมดวง-
อาทิตย์ เราเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สุริยุคราส ซึ่งเกิดขึ้น
เพราะดวงจันทร์บังแสงดวงอาทิตย์ที่ส่องมายังโลกทำให้
ดวงอาทิตย์มืดไปชั่วขณะ ดังนั้นใจความที่ว่า ดวงอาทิตย์
มืดเพราะราหูอมไว้ด้วยความโกรธ จึงเป็นเหตุผลที่ไม่
เชื่อถือเพราะ _____ ไปไม่ได้   ไม่น่าเชื่อถือ
(เป็นจริงไม่
ได้)
-
- ก. ๑๓๗   นั่นก็คือ นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์และ
เรื่องที่อ่านน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจาก
_____ ว่าเป็นจริงไต่หรือไม่ไต่กันเอง   เป็นจริง
-
- ก. ๑๓๘   การอ่านอย่างมีวิจารณญาณอีกประการหนึ่งก็คือ
สามารถบอกได้ว่าเหตุผลใดน่าเชื่อถือ และเหตุผลใด
ไม่น่าเชื่อถือ ถ้านักเรียนอ่านเรื่องใด ๆ แล้วบอกได้ว่า
เรื่องนั้นมีเหตุผลน่าเชื่อถือ แสดงว่า นักเรียนมี
_____ ในการอ่านอย่างหนึ่ง   เหตุผล

ก. ๑๓๘	<p>ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ สามารถอธิบายเหตุผลของตัวละครและเหตุการณ์ได้แล้ว นักเรียนยังคงสามารถบอกได้ว่าเหตุอันใดหรือไม</p>	<p>วิจารณญาณ</p>
ก. ๑๔๐	<p>นั่นคือ การอ่านเอาเรื่อง นักเรียนจะต้องมีความสามารถดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เข้าใจความหมายของคำศัพท์และเรื่องที่อ่าน ๒. จับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้ ๓. มีวิจารณญาณในการอ่านโดยบอก <ol style="list-style-type: none"> ก. เหตุผลของเรื่องนั้นได้ ข. บอกได้ว่าเหตุอันนั้นเป็นจริงและ _____ หรือไม 	<p>เชื่อดู (เป็นจริง)</p>

คำตอบ

นาเชื่อดู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอ่านอย่างมีวิจารณ์

โดย คุณหญิง...

นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ให้เข้าใจ

ก. ๑๕๑

“ลองอีกที”

เด็กคนหนึ่งชากเลนาวาว จึงตัดไม้มาเหลาทำเป็น
โครง แต่เด็กคนนี้ไม่เคยเหลาไม้ ไม้หุก ๆ อันจึงเสียหมก
เขาหมดความมานะคิดจะไม่ทำอีกต่อไป จึงนอนเอามือก่าย
หน้าผาก

เขานอนอยู่ครู่หนึ่งก็แฉะ เห็นแมงมุมตัวหนึ่งไต่ลงมา
ตามสายใย พอลงมาถึงพื้นจะกดับขึ้นไปอีก ก็ไม่ไต่เพราะ
สายใยขาดเสียแล้ว มันไต่ขึ้นไปทางอื่นแล้วไต่ลงมาใหม่
มันทำเช่นนั้นหลายครั้งหลายคราว ในที่สุดมันไต่ขึ้นไปไต่และ
ชักใยจนสำเร็จเป็นรัง

เด็กคนนั้นเห็นจึงลุกขึ้นและพูดกับตัวเองว่า เราหมด
ความมานะเสียง่าย ๆ อย่างไม่ไต่ ต้องเอาอย่างแมงมุมและ
ลองใหม่อีกที ครั้นแล้วก็ไปตัดไม้มาเหลาใหม่ คราวนี้เขา
ทำสำเร็จเป็นตัวาว และนำไปชักที่กลางทุ่งอย่างสนุกสนาน

<p>ก. ๑๘๒ ให้นักเรียนเติมคำให้โคใจความตรงกับเรื่องที่ นักเรียนอ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ _____ ซึ่งมีความต้องการอดอยากแฉะ _____ ครั้งแรกเขาหมด ความพยายามจึงทำว้าวไม่ _____</p>	
<p>ก. ๑๘๓ เด็กคนนี้ได้เห็นความพยายามของแมงมุมที่ชักใยจน สำเร็จ เขาจึงเกิดความพยายามลองทำใหม่ จนในที่สุด เขาก็สามารถทำว้าวได้ _____</p>	<p>๑. เด็กคนหนึ่ง ๒. ว้าว ๓. สำเร็จ (ได้)</p>
<p>ก. ๑๘๔ นั่นคือ จากเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะทราบจาก ตัวอย่างใดว่า เด็กคนนั้นทำว้าวได้สำเร็จเพราะเขามี _____</p>	<p>สำเร็จ</p>
<p>ก. ๑๘๕ จากตัวอย่างของเด็กคนนี้ นักเรียนสามารถนำมา ใช้กับเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เช่น ถ้านักเรียนมีความ พยายามในการทำงานต่าง ๆ ก็ยอมจะทำให้งานนั้น ๆ ของนักเรียน _____ ลงได้</p>	<p>ความพยายาม</p>
<p>ก. ๑๘๖ ตัวอย่างที่ได้จากการอ่านเรื่องต่าง ๆ นักเรียน สามารถนำมาใช้กับเหตุการณ์อื่นที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เรา เรียกตัวอย่างนั้น ๆ ว่า คติสอนใจ ดังนั้นจากการอ่าน เรื่องดองอีกที นักเรียนใดคติสอนใจเกี่ยวกับการใช้ _____ จะช่วยให้งานสำเร็จได้</p>	<p>สำเร็จ (เสร็จ)</p>

ก. ๑๘๗	<p>นั่นก็คือ เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องบางเรื่องแล้วนำตัวอย่างมาใช้กับเหตุการณ์อื่นที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้</p> <p>ตัวอย่างที่นักเรียนนำมาใช้ก็คือ _____</p> <p>นั่นเอง</p>	ความพยายาม
ก. ๑๘๘	<p>นักเรียนจะบอกคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านได้ก็โดยการบอกได้ว่าเรื่องนั้น ๆ ให้ _____ เกี่ยวกับอะไร</p>	คติสอนใจ
ก. ๑๘๙	<p>และนักเรียนยังสามารถนำตัวอย่างที่ใดมาใช้กับ _____ อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราได้</p>	ตัวอย่าง
ก. ๑๙๐	<p>ดังนั้นคติสอนใจของเรื่องใด ๆ ก็คือ _____</p> <p>จากเรื่องนั้น ๆ ที่เราสามารถ _____ กับเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราได้</p>	เหตุการณ์
ก. ๑๙๑	<p>นักเรียนพยายามทำความเข้าใจกับเรื่องต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;"><u>"ชายตัดฟัน"</u></p> <p>ชายผู้หนึ่งมีอาชีพตัดฟันชาย วันหนึ่งเข็ญเกี่ยวพันที่บรรทุกฟันคือหอม สุกแรงที่วัวจะลากเกี่ยวพันจากหลุมไถ ชายตัดฟันจึงบนบานขอให้เทวดาช่วย เทวดาก็สำแดงองค์ให้เห็นและตรัสแก่ชายตัดฟันว่า "เจ้าอย่ามัวเสียเวลาขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเลย ไม่มีใครจะช่วยให้ เจ้าจงรีบเอาปากันเกี่ยวพันและเร่งวัวเข้า เกี่ยวพันจะถอนจากหลุมเอง"</p> <p>ครั้นเช่นนั้นแล้วเทวดาก็หายไป ชายนั้นเห็นว่าเทวดาจะไม่ช่วยจริงจึงลงมือทำตามคำแนะนำของเทวดา ในที่สุดเกี่ยวพันก็ขึ้นจากหลุมไถ</p>	<p>๑. ตัวอย่าง</p> <p>๒. นำมาใช้</p>

- ก. ๑๕๒ จากเรื่องชายตัดฟันนักเรียนจะเห็นว่า เมื่อเกวียน
ตกหล่มแล้ว ชายเจ้าของเกวียนไม่ได้คิดจะช่วยตนเองเลย
กลับรื้อให้เทวคาช่วยเหลือ ในที่สุดเมื่อเทวคาไม่ช่วยจริงๆ
ชายตัดฟันก็พยายามช่วยตัวเองจนนำเกวียนขึ้นจากหล่มได้
- ก. ๑๕๓ นักเรียนจะได้อะไรบ้าง ถ้าเราไม่ช่วยเหลือคน
เองแล้วหรือความช่วยเหลือของผู้อื่นก็จะไม่ทำให้งานของเรา
สำเร็จลงได้ ดังนั้นการช่วยตัวเองจะช่วยทำให้งานของเรา
สำเร็จได้ดีกว่าจะมารอ _____
ของผู้อื่น
- ก. ๑๕๔ ตัวอย่างที่นักเรียนได้จากเรื่องนี้ นักเรียนสามารถ
นำไปใช้กับเหตุการณ์อื่น ๆ ได้ แสดงว่าตัวอย่างนี้คือ
_____ ของเรื่อง
- ก. ๑๕๕ ดังนั้นคติสอนใจที่นักเรียนได้จากตัวอย่างเรื่องนี้
ก็คือ _____ ย่อมดีกว่ารอให้ผู้อื่น
_____
- ก. ๑๕๖ นักเรียนจะบอกคติสอนใจของเรื่องที่อ่านได้
นักเรียนจะต้องตอบได้ว่าเรื่องนั้นให้ _____
เกี่ยวกับอะไร และ _____ กับเหตุการณ์
อื่น ๆ ใดนั่นเอง

ความช่วยเหลือ

คติสอนใจ

๑. การช่วยตัวเอง
๒. ช่วยเหลือ

ก. ๑๕๗	<p>เมื่ออ่านเรื่องใด ๆ แล้ว นักเรียนสามารถบอกคติสอนใจได้ถูกต้องแสดงว่านักเรียนมี<u>วิจารณญาณ</u>อย่างหนึ่งในการอ่าน ดังนั้นวิธีหนึ่งที่จะทราบได้ว่านักเรียนมี<u>วิจารณญาณ</u>ในการอ่านหรือไม่ ก็โดยดูว่านักเรียนอ่านเรื่องนั้นๆ แล้วนำตัวอย่างมาใช้เพื่อเป็น _____ กับเหตุการณ์อื่นได้</p>	<p>๑. ตัวอย่าง ๒. นำมาใช้</p>
ก. ๑๕๘	<p>ดังนั้นการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนจะคงสามารถ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เข้าใจคำศัพท์และเรื่อง ๒. บอกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้ ๓. มี<u>วิจารณญาณ</u>ในการอ่านโดย <ol style="list-style-type: none"> ก. รู้เหตุผลของเรื่องนั้น ข. บอกได้ว่าเหตุผลนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ค. สามารถบอกคติสอนใจจากการนำ _____ ของเรื่องนั้นมาใช้ได้ 	คติสอนใจ

คำตอบคือ

ตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การหมกขังมีวิจารณ์

ตอนที่ ๕

ก. ๑๕๘	<p>"เมธีขมวดคิ้วและอารมณ์เสียก่อนที่จะหยิบเงินจ่ายค่าเสียหายให้แก่คนขับรถแท็กซี่"</p> <p>จากข้อความข้างบน นักเรียนบอกได้ไหมว่าเมธี <u>พอใจ</u> หรือ <u>ไม่พอใจ</u> ที่ต้องเสียเงินให้คนขับแท็กซี่</p> <p>คำตอบคือ _____</p>	
ก. ๑๖๐	<p>นักเรียนบอกได้ว่า เมธีกำลังอยู่ในอารมณ์ที่ไม่พอใจ เพราะนักเรียนสังเกตและพิจารณาข้อความที่บอกเกี่ยวกับลักษณะของเมธี จึงทำให้นักเรียนรู้เกี่ยวกับ _____ ของเมธีได้</p>	ไม่พอใจ
ก. ๑๖๐	<p>"เมื่อเขาารู้เรื่องที่เกิดขึ้น เขาก็ขวางกวนำในมือแตกกระจายเต็มห้อง"</p> <p>จากข้อความข้างบน นักเรียนจะรู้ว่าเขาอยู่ในอารมณ์ โกรธ หรือ อารมณ์รุนแรง</p> <p>คำตอบคือ _____</p>	อารมณ์

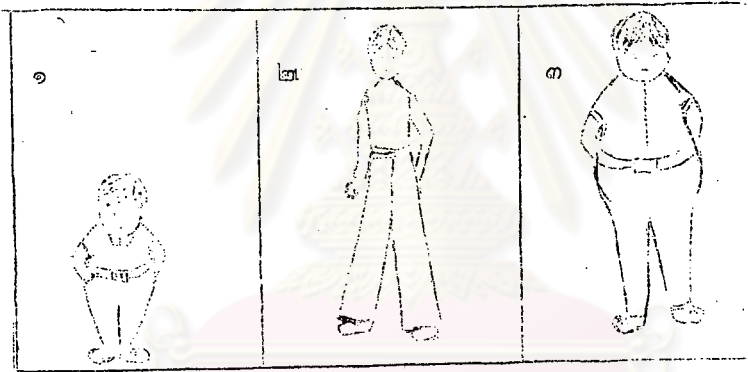
ก. ๑๖๒	นักเรียนบอกไควว่า เขาอยู่ในอารมณ์โกรธเพราะ นักเรียนสังเกตและพิจารณา _____ ที่บอก ลักษณะของเขา	อารมณ์โกรธ
ก. ๑๖๓	"คุณอายุ ๑๐ ขวบ แต่ใส่เสื้อคุณพ่อไคพอดี ทั้ง ๆ ที่คุณพ่อของเขาเป็นคนที่รูปร่างใหญ่คนหนึ่ง" จากข้อความข้างบน นักเรียนทราบไควว่าคนนี้เป็นคน รูปร่าง _____	ข้อความ
ก. ๑๖๔	นักเรียนสามารถบอกเกี่ยวกับรูปร่างของคุณไคไคโดย การพิจารณาข้อความที่บอกลักษณะรูปร่างของ _____ นั่นเอง	ใหญ่
ก. ๑๖๕	"เมื่อวรรณีใส่เสื้อยืคแล้วดูเหมือนกับหมอนที่ไคปลอก คัม ๆ เพราะเสื้อยืคคัคเป็นปลอก ๆ" นักเรียนทราบจากข้อความที่บอกลักษณะรูปร่างของ วรรณีไควว่าวรรณีเป็นคน _____	ตุ่ม
ก. ๑๖๖	นั่นคือ ข้อความที่บอกลักษณะของวรรณีเป็นสิ่งที่ช่วย ให้นักเรียนบอกลักษณะ _____ ของวรรณีไคถูกทอง	อวน
ก. ๑๖๗	"คาริก้าไม่ชอบซื้อของฟุ่มเฟือยเพราะเห็นว่ายังไม่ สามารถจะหาเงินไคเอง" นักเรียนทราบไควว่าคาริก้ามีนิสัยไม่ชอบความฟุ่มเฟือย เพราะพิจารณาจาก _____ ที่อ่าน	รูปร่าง

ก. ๑๖๘	<p>"เวลาที่โกเห็นคนแก่แล้วใจสงสารและอยากจะช่วยเหลือทำงานให้"</p> <p>นักเรียนอ่านข้อความแล้วบอกใจว่าโกเป็นคนชอบสงสารผู้อื่น นั่นคือนักเรียนพิจารณาข้อความและบอกเกี่ยวกับ _____ ของโกได้</p>	<p>✓ ข้อความ</p>
ก. ๑๖๙	<p>นักเรียนพลิกไปอ่านข้อความใน ก. ๑๕๘ และ ก. ๑๖๑ ทำให้นักเรียนบอกเกี่ยวกับลักษณะ _____ ของตัวละครได้</p>	<p>นิสัย</p>
ก. ๑๗๐	<p>นักเรียนพลิกไปอ่านข้อความใน ก. ๑๖๓ และ ก. ๑๖๕ นักเรียนจะบอกเกี่ยวกับลักษณะ _____ ของตัวละครได้</p>	<p>อารมณ์</p>
ก. ๑๗๑	<p>จาก ก. ๑๖๗ และ ก. ๑๖๘ นักเรียนจะบอกเกี่ยวกับลักษณะ _____ ของตัวละครได้</p>	<p>รูปร่าง</p>
ก. ๑๗๒	<p>การที่นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความที่บอกลักษณะของตัวละคร จะทำให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับลักษณะ _____ และ _____ ของตัวละครได้</p>	<p>นิสัย</p>
ก. ๑๗๓	<p>นั่นก็คือ นักเรียนจะบอกเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ประจำตัวละครได้ ก็โดยการสังเกตจาก _____ ที่อธิบายเกี่ยวกับตัวคนนั่นเอง</p>	<p>๑. อารมณ์ ๒. รูปร่าง ๓. นิสัย (คำตอบสลับที่ใด)</p>

ก. ๑๓๘ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ นักเรียนอ่านแล้ว
สามารถบอกลักษณะของตัวละครได้ ดังนั้นเมื่อนักเรียน
บอกลักษณะประจำตัวของตัวละครโดยสังเกตจากข้อความ
ที่อ่าน นักเรียนก็มีความสามารถที่จะอ่านได้อย่างมี
_____ ควบ

ข้อความ

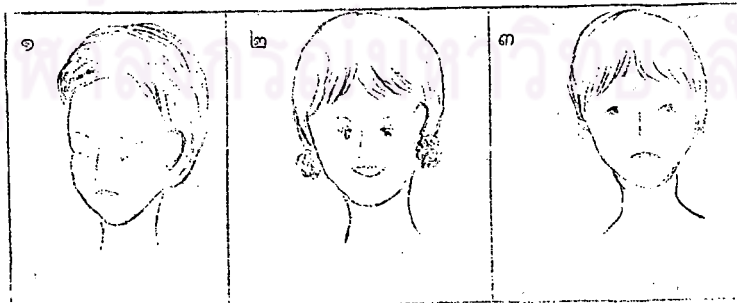
ก. ๑๓๙ ให้นักเรียนใช้วิจารณ์ญาณเลือกรูปภาพให้ตรงกับขอ
ความที่บอกลักษณะของตัวละคร
"สมบัติมีรูปร่างเหมือนยี่ราฟ"

นักเรียนตีความภาพของสมบัติ คือภาพที่ _____

วิจารณ์ญาณ

ก. ๑๓๖ "วนิดาเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใสและชอบแต่งตัวสวย ๆ"

จากข้อความข้างบนนักเรียนวาดภาพที่แสดงลักษณะ
ของวนิดาคือภาพที่ _____

๒

ก. ๑๓๖ การที่นักเรียนบอกลักษณะตัวละครใดถูกต้อง เพราะ
 นักเรียนพิจารณาจาก _____ ที่พูดถึงตัวละคร
 นั้นเอง

๒

ก. ๑๓๘ ให้นักเรียนใช้วิจารณญาณในการอ่านข้อความต่อไปนี้
 พ่อของประยูรชอบความโก้เก๋ หรูหรา เป็นคนดูรวย
 สุราย มิได้คำนึงถึงความหมกเปื้อนลึง ดังนั้นประยูรจึงได้
 รับการอบรมทางบ้านตามแบบอย่างพ่อของเขา
 พ่อของประหยัคเป็นคนรอบคอบและคำนึงถึงกาล
 ภายหน้า เขาพยายามฝึกให้ลูกเป็นคนกระหมึกกระหม่อม
 และรู้จักคงขงในเวลา เขามอบกับลูกเขาบ่อย ๆ ว่า
 "ถ้าเจ้าเป็นคนกระหมึกกระหม่อมติดวน เห็นค่าของเวลา
 ทั่วไปภายหน้าเจ้าก็เป็นพี่พี่ของคนเอง"

ข้อความ

ก. ๑๓๙ ให้นักเรียนใช้วิจารณญาณในการพิจารณาข้อความใน
 ก. ๑๓๘ และบอกเกี่ยวกับลักษณะตัวละครต่อไปนี้
 ผู้ที่ชอบความฟุ่มเฟือย คือ _____
 (พ่อของประยูร, พ่อของประหยัค)

ก. ๑๔๐ เด็กที่รู้จักการประหยัดและรู้จักค่าของเวลาคือ
 _____

พ่อของประยูร

<p>ก. ๑๘๑ นักเรียนสามารถบอกลักษณะตัวละครใดถูกต้องใหม่ ?</p> <p>ถ้านักเรียนยังบอกลักษณะตัวละครไม่ถูกต้อง แสดงว่านักเรียนยังไม่ได้พิจารณาข้อความที่บอกเกี่ยวกับตัวละคร</p> <p>ถ้านักเรียนบอกลักษณะตัวละครใดถูกต้อง แสดงว่านักเรียนเป็นผู้มีวิจารณญาณในการอ่าน เพราะสามารถพิจารณาข้อความเกี่ยวกับตัวละครแล้วบอกลักษณะประจำตัวของตัวละครได้</p>	<p>ประหยัด</p>
<p>ก. ๑๘๒ ดังนั้นถ้านักเรียนเป็นผู้มีวิจารณญาณในการอ่านนักเรียนต้องสามารถบอกเกี่ยวกับ _____ ของตัวละครใด</p>	
<p>ก. ๑๘๓ นั่นคือ เมื่อนักเรียนอ่านข้อความใด ๆ ที่บอกเกี่ยวกับตัวละคร นักเรียนจะต้องใช้วิจารณญาณ เพื่อบอกเกี่ยวกับลักษณะ _____ และ _____ ของตัวละครใด</p>	<p>ลักษณะ</p>
<p>ก. ๑๘๔ นักเรียนสามารถบอกลักษณะประจำตัวของตัวละครใดถูกต้องโดยพิจารณาจากข้อความที่อ่านแสดงว่านักเรียนอ่านอย่างมี _____</p>	<p>๑. อารมณ์ ๒. รูปร่าง ๓. นิสัย (กำหนดบสดับที่ใด)</p>

ก. ๑๘๕	<p>จากบทเรียนที่นักเรียนเรียนมาทั้งหมด สิ่งที่จะบอก ไ้ความนักเรียนมีวิจาร์ณญาณในการอ่านหรือไม่ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถบอกเกี่ยวกับกรกระทำของตัวละครหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมี _____ ๒. บอกไ้ว่าเรื่องที่อ่านมีเหตุผล _____ หรือไม่ ๓. นำตัวอย่างจากเรื่องที่อ่านมาเป็น _____ ตนเองได้ ๔. พิจารณาขอความที่เกี่ยวกับตัวละครและสามารถบอก _____ ของตัวละครได้ 	วิจาร์ณญาณ
ก. ๑๘๖	<p>กั้้นั้นในการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนควรจะมีควม สามารถกั้งต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เข้าใจศัพท์และเรื่องที่อ่าน ๒. จั้บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้ ๓. มีวิจาร์ณญาณในการอ่านโดยที่ <ol style="list-style-type: none"> ก. บอกเหตุผลได้ ข. บอกไ้ว่าเหตุผลนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ ค. บอกคติสอนใจได้ ง. บอกลักษณะประจำตัวของ _____ ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เหตุผล ๒. น่าเชื่อถือ ๓. กติสอนใจ ๔. ลักษณะประจำ • ตัว
ก. ๑๘๗	<p>เมื่อนักเรียนเรียนมาถึงกรอบนี้แสดงว่านักเรียนเป็น ผู้หนึ่งที่มีความสามารถในการอ่านเอาเรื่อง ขอให้นักเรียน ทำความเข้าใจและใช้ความรู้จากบทเรียนให้เป็นประโยชน์ ต่อตนเองสืบไป</p> <p style="text-align: center;">- ขอให้โชคดี -</p>	ตัวละคร